ANUL IV. -- No. 20
15 August 1928

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar
și în românul necinstit și înstrăinat!"

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine"

CUPRINSUL:

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
" în străinătate . . 1 an 400 " 6 luni 200 "

Redactor responsabil: Dr. LAZAR ISAICU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
CLUJ, STRADA BOB Nr. 7

IMPRIMERIA A. ANCA, CHIRIAȘ:
PETRU TIMARIU
CLUJ, STRADA REGINA MARIA Nr. 43

ANUL IV. — Nr. 20 Cluj, 15 August 1928

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine"

Rubrica permanentă.

Pentru ca să se ştie

Denunţăm din nou marelui public pe aceia, cari au apărat pe Jidanul GROEDEL în procesul cu Maramureşenii, de pe urma căruia sătenii de baştină şi-au perdut pădurile ce le aparţineau de veacuri:

Apărătorii, cumpăraţi cu banii lui Iuda, poartă numele:
EMIL HAŢIEGANU, deputat naţional-ţărănist şi profesor la Universitatea din Cluj.
MIRCEA DJUVARA, deputat liberal şi profesor la Universitatea din Bucureşti.
VALERIU ROMAN, proaspăt liberal, fost secretar general al L. A. N. C.

Cine ajută pe duşmanii României la bârfirea ţării?
COSTA FORU, dela „anumita presă" şi
N. GHIULEA, membru în partidul naţional-ţărănist şi profesor la Universitatea din Cluj.

Având în vedere, că Inalta Curte de Casaţie a adjudecat Jidanului Groedel 26.000 jugere în paguba Maramureşenilor, aşa încât veneticul acaparator a ajuns proprietarul acestui latifundiu forestier, noi cerem cu stăruinţă, în virtutea legii agrare, ca imediat ce va fi ieşit din indiviziune Jidanul Groedel să fie expropriat la fel ca şi ceilalţi proprietari de păduri, pentru ca acele comune de pe valea Vişeului, cari au dreptul după lege, să fie puse în stăpânirea pădurilor, ce le-au aparţinut din moşi-strămoşi.

In discursul rostit la senat, în ziua de 22 Martie 1928, P. S. S. Episcopul Nicolae Ivan dela Cluj, la discuţia generală a legii Cultelor (vezi revista *Renaşterea*, organul oficial al Eparhiei, No. 14 din 1 Aprilie 1928) a atins chestiunea mizeriei Moţilor provenită din faptul că *„pădurile de mult le-a tăiat dl. Tischler cu concursul binevoitor al politicianilor patentaţi din Ardeal"*.

Ştii, onorate cititor, cine sunt *„politicianii patentaţi"*, cari au ajutat pe Jidanul Tischler să despoaie pe Moţi de averea lor strămoşească? Iată numele celor vinovaţi:
EMIL HAŢIEGANU, deputat naţional-ţărănist şi profesor la Universitatea din Cluj.
GHEORGHE LEON, deputat liberal şi profesor la Universitatea din Cluj.
PETRE GROZA[1]), fost ministru averescan.

„INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ"

Desfrâul Jidanilor

Introducere*)

Am primit, de curând, o scrisoare — dela un Jidan — Iancu Gorneşteanu (Parcul Radorin) — care e belicos şi nici mai mult nici mai puţin, mă ameninţă cu moartea.

Pricina acestei ameninţări sângeroase e un articol, pe care l-am publicat în Noemvrie 1923, în Revista „Apărarea Naţională" sub titlul: „Jidanii şi Servitoarele Creştine" — articol care a fost reprodus de ziarul „Carpaţii" din Ploeşti.

Deşi nu prea mă sperii de ameninţările jidăneşti, am de gând să trimit această scrisoare la Parchet — şi nu de altceva, decât ca să facă cercetare asupra intenţiilor canibalice ale sus-numitului Purăţ.

Dar sunt aproape sigur că el — urmând preceptele Talmudului — a avut precauţia, de altfel înăscută a Neamului său, să se pue la adăpost de orice neajuns — iscălind pur şi simplu un nume fals.

In broşura de faţă voi pune sub ochii cititorilor, mai întâi, scrisoarea Jidanului;

apoi Articolul încriminat;

*) Reproducem primele două pagini din studiul, întitulat „Desfrâul Jidanilor" apărut în 1928, al dlui dr. N. C. Paulescu, profesor de fiziologie la facultatea de medicină din Bucureşti, pentru ca cititorii noştri să afle manoperile criminale ale Jidanilor, denunţate de un savant român cu toată garanţia obiectivităţii ştiinţifice, şi să mai cunoască adâncimea urii şi pornirea criminală a Jidanului înfuriat că i se descoperă murdarele-i apucături, pasibile de codul penal, *Redacţia.*

[1]) **Notă.** In ce priveşte participarea fostului ministru averescan, facem următoarea rectificare: *nu* cu Jidanul Tischler, ci cu următorii Jidani şi jidoviţi, dl Petre Groza a ajutat să fie despoiaţi Moţii de averea lor strămoşească. Ii scoatem la lumina zilei din registrul de firme dela Tribunalul Cluj vol. II. pag. 163 şi vol. XI. pag. 212, aşa cum stau împreună în Consiliul de administraţie al societăţii forestiere „Călăţele"; iată-i: *Dr. Petru Groza* deputat Deva, *Gh. Nedelcu* Bucureşti, *Hermei Sertil* Wien, Dr. *Emil Haţieganu*, Dr. *Vasile Papp, Herman Sensieb, Kelemen Bernat, Weisz Jozsef, Zoltan Fenyes, Otto Groedel* (cel din Maramureş).

In urmă, mă voiu supune Somaţiei şi voi aduce atâtea dovezi de siluire, câte vor sătura indignarea lui Iuda.

I. — SCRISOAREA JIDĂNEASCĂ

București, 18 Aprilie 1927.

Dlui Prof. Paulescu

Loco.

Din întâmplare am citit un articol pe care D-ta l-ai publicat în ziarul „Carpaţii" din Ploeşti, în care bazat numai pe fondul tău sufletesc plin de răutate şi venin, afirmi că ovreii ademenesc servitoarele cu lefuri mari, cu hrană bună, ca apoi stăpânii să le siluească. Astfel de calomnii infame, venite dela un profesor universitar, în stare de ramolisement, nu pot fi lăsate nepedepsite. De aceia te somez, ca în 4 zile dela primirea acestei scrisori, să aduci dovada că evreii au maltratat când-va servitoarele creştine — în caz contrar te voi reclama la Parchetul general, pentru Calomnie aţâţătoare la crimă contra evreilor, şi dacă nu îmi faci dovada, o să îţi dăm o lecţie ca să te duci drept la Belu.

Cu cea mai mare scârbă pentru un mincinos titrat.

Iancu Gorneşteanu
Parcul Radorin.

II. — ARTICOLUL INCRIMINAT

Jidanii şi Servitoarele Creştine

Jidanii — îmbogăţiţi prin diferite fraude şi deveniţi cetăţeni, prin neghiobia Guvernanţilor — îşi închipuesc că au ajuns Satrapi atotputernici în România Mare.

Ei cred că au pus mâna pe o nouă Palestină şi astfel au dreptul asiatic, să robească nişte nenorocite fecioare — gonite de foame din casele părinţilor, ce-s sărăciţi tot de lepra iudaică.

Ei le ademenesc să între ca servitoare, făgăduindu-le lefuri mari şi — după ce le necinstesc * — le impun o muncă istovitoare de zi şi de noapte. Iar când bietele victime îşi dau seama de viesparul în care au încăput şi vor să îşi reia drumul pribegiei — balabustele intervin, le opresc actele şi bagajele, le refuză plata timpului cât au trudit şi le ameninţă cu poliţia sau cu parchetul, dacă ar încerca să fugă.

Cu chipul acesta, sărmanele sunt ferecate în obezi şi ţintuite la butuc fără voia lor.

Iată ce însemnează sclavia jidănească — plaga infernală ce se răsfaţă ziua namiaza mare în ţara românească.

Sute şi mii de asemenea roabe îşi plâng soarta amară, în ergastulele ** tiraniei semite.

Dar Jidanii merg şi mai departe.

Ei ştiu că în vechime, stăpânul dispunea de viaţa servului.

Prin urmare, când vre-o fiică de ţăran, căzută în ghiarele lor, e împinsă la disperare şi îndrăzneşte să se plângă, ei o bat... până o ucid.

Astfel, însuşi ziarul jidănesc „Dimineaţa" (din 14. X. 923), publică următoarea telegramă:

Odobeşti. — Eri a fost găsită în stare muribundă, femeia Maria Lungu, de fel din Ardeal, servitoare la comerciantul Avram Fiterman, din strada Morilor.

Transportată la spital, ea a încetat din viaţă.

Din cercetările făcute reese că servitoarea a fost grav bătută de stăpânul ei.

Comerciantul Fiterman a dispărut din localitate.

S'a dispus facerea autopsiei.

Poliţia cercetează.

Ca o asemenea cruzime — ce revoltă sufletul oricărui Român — să poată fi curmată dela rădăcină, trebue neapărat ca — în lipsa unei sancţiuni penale exemplare — Preoţii din sate să cheme în Biserici pe toţi enoriaşii lor — expunându-le acest nebănuit pericol naţional — să îi pue să jure pe sfânta Cruce că în veci fetele lor nu se vor mai băga slugi la Jidani.

Dr. N. C. PAULESCU

*) Vezi: Paulescu. — Spitalul, Coranul, Talmudul, etc. p. 152.

**) Ergastulele erau, în vechime, temniţe pentru robi.

Până când rămânăm cu graniţele neapărete?

România pe lângă granițe naturale uşor de apărat, mai are granițe deschise chiar duşmanilor, cari revendică o parte din teritoriul nostru naţional sau ne revendică în întregime. Administraţia de-alungul acestor granițe este condusă de elemente minoritare, cari pactează cu duşmanii şi cari înlesnesc traficul de spioni şi agenţi de disordine pe teritoriul nostru.

Este clasică persecuţia elementului românesc pe toată întinderea frontierei de vest, de notarii jidani rămaşi depe vremuri ungureşti sau plasaţi de inconştienţa politicii veroase de partid. Aceste granițe deschise trebuiau întărite în decursul celor zece ani dela înfăptuirea integrităţii teritoriului naţional. Ce s'a neglijat în decursul unui deceniu s'ar putea repara azi, atât pentru siguranţa patriei, în acelaş timp făcând un act de o înaltă justiţie naţională.

In 1919 ca medic de regiment am fost pe Nistru cu Regimentul 21 Inf., unde ocupam la nord de Tighina un front de 70 Km. Dată fiind lungimea frontului făceam dese vizite micilor puncte sanitare, pe cari le instalasem pe valea Nistrului. Adesea mergem împreună cu comandantul Regimentului Col. Iorgulescu un excelent ofiţer superior. Totdeauna îmi dădeam părerea, că ar fi bine să întărim porţiunea noastră de graniță în aşa fel, ca să nu poată pătrunde nicio armată bolşevică oricât de puternică ar fi ea. S'a făcut ce s'a putut pe acel sector, nu ştiu dacă pe acolo se poate trece, dar ştim cu toţii, că prin alte puncte s'a trecut foarte comod. Mai ales puhoiul jidovesc, care a invadat din Rusia sovietică, în mod mai mult sau mai puţin clandestin, cele trei provincii ale lui Ştefan cel Mare.

Francezii după dezastrul dela 1870 şi-au întărit frontiera dinspre Alsacia în aşa fel, încât cu toată technica modernă nu a fost trecută de armatele formidabile germane, şi dacă Germanii respectau tratatele răsboinice franco-germane s'ar fi limitat la această graniță. Din iniţiativa Marelui Stat Major şi noi ne puteam întări în aşa fel graniţele vulnerabile.

O frontieră unde nu avem niciun punct natural întărit este frontiera de vest, o frontieră, care ne-o dispută un duşman secular al neamului românesc, care se pregăteşte la el acasă cu febrilitate şi la noi trimite spioni şi agenţi de disordine, ca la momentul potrivit să treacă peste aceea ce numim noi graniţă.

In 1917 pe teritoriul Rusiei ţariste se formau batalioane de Ardeleni, recrutate din prizonierii făcuţi de Ruşi. Au venit în ajutorul armatei române, circa 50.000 de oameni înrolaţi de bună voie, să-şi dea şi ei obolul pentru înfăptuirea idealului milenar. Sosirea primului batalion la Iaşi a dat prilej la deslănţuirea unor momente de înălţare sufletească, nepetrecute în altă parte în formidabilul răsboiu mondial. Pri-

mirea s'a făcut în Piaţa Unirii, unde după discursuri sguduitoare, s'a jucat o horă a unirii cum nu s'a mai văzut. Regele Ferdinand şi Regina Maria jucau hora cu soldaţi ardeleni de mână. Tot la fel I. C. Brătianu, Tache Ionescu, Mitropolitul Primat, Nicolae Iorga şi alţii. După înălţătoarele momente s'a dat un banchet la Copou, unde Regele Ferdinand într'un discurs, preconizând reforma agrară, a promis fiecărui voluntar sau urmaşilor săi un lot de 25 jugere de pământ...

S'a făcut unirea. După ea promisiunea bunului Rege. Dar la punerea în practică a acestei legi, chiar voluntarii au fost neglijaţi de inconştientele şi veroasele organe de stat. In unele locuri, unde în comisie erau minoritari, voluntarii au fost şi bătuţi, când au amintit de promisiunea Regelui. La nevoe putem veni cu preciziuni. Incă nu e târziu, se mai poate repara trecutul faţă de aceşti bravi ostaşi, cari de bună voie s'au oferit atunci, când nu mai era mare speranţă într'o victorie cel puţin parţială. Să se împlinească promisiunea marelui Rege defunct şi atunci vom întări şi frontiera deschisă spre Ungaria. Bravii voluntari să fie aşezaţi în sate noi alcătuite de-alungul graniţelor, sate zidite după cea mai modernă concepţie, cu un anumit număr de locuitori, care să corespundă unei anumite unităţi militare cu ofiţerii şi gradaţii ei, cari să aibă sub administrarea lor ferme de model. Bine înţeles ofiţerii să fie recrutaţi din ofiţerii voluntari. In fiecare sat şcoală bineînzestrată şi la mai multe sate şcoală medie corespunzătoare.

In timpul regimului habsburgic, la frontierele mai accesibile invaziunilor, s'au înfiinţat regimente de grăniceri, cari aveau armamentul complet. Gradele militare recrutate dintre ei, aşa că adeseori în satele grănicereşti găsim ţărani deştepţi, cari se recomandă ca foşti căpitani. Ba aceste regimente de plugari, au dat distinşi generali români armatelor împărăţiei habsburgice, cum ar fi de exemplu, baronul Urs de Mărgineni, să amintim dintre cei trecuţi la cele eterne.

In epoca regilor unguri din dinastia lui Arpad, deoarece regii unguri nu vedeau cu ochi buni nobilimea română şi elementul românesc din Ardeal aparţinător de formă coroanei ungare, ca frontiera de răsărit să fie mai sigură şi în acelaş timp elementul românesc să fie supraveghiat, au invitat pe Saşi să se stabilească în punctele principale de frontieră din Ardeal, unde aceştia din urmă au zidit citadele puternice, cari au rezistat multor invaziuni.

In vechiul imperiu roman, după cucerirea unei provincii, elementele răsboinice din cuprinsul imperiului erau presărate pe întreaga frontieră, unde li se dădea şi pământ pentru existenţa lor şi a descendenţilor lor. Aceştia atât pentru asigurarea integrităţii imperiului, dar mai ales pentru asigurarea avutului lor au săpat marile *valuri*, cari le găsim la graniţa dinspre Germania legând strategic marile fluvii, cât şi Valul lui Traian, care strătae Basarabia şi trece până la Odessa în Rusia sovietică. Aceste întărituri, ca un fel de tranşee, au apărat perfect frontierele imperiului, până când coiful roman era la datorie pe aceste *valuri*.

In total avem mai mult de 50.000 de voluntari, cari au luptat pe frontul român şi pe fronturile armatelor aliate. Afară de aceea se consideră ca aparţinând corpului voluntarilor şi Românii din gărzile naţionale, cari în 1918 la prima ocazie au pus mâna pe armă, au asigurat instalarea Consiliului Dirigent şi înaintarea armatelor române. Cu totul am avea un număr de 150–200 mii de foşti luptători, cari aparţin acestui corp. Toţi aceştia trebuiau aşezaţi pe graniţa de vest, în sate bine organizate, bineînţeles promisiunea regală împlinită; cu concursul technic al armatei, aceşti voluntari ar fi durat o graniţă peste care nu ar putea trece nici cea mai puternică armată; cu drag ar fi eternizat graniţa ţării şi cu mai mult drag şi-ar fi pus la adăpost avutul lor. Nici azi nu e târziu, şi după modelul schiţat mai sus s'ar putea întări toate graniţele mai accesibile ale României-Mari. Pe graniţa de vest puşi de sentinelă foşti voluntari ardeleni, pe graniţa Bucovinei aceiaşi din Bucovina, pe apele Nistrului bravi soldaţi din armata română împroprietăriţi pe acele locuri.

Dacă am fi început această întărire a graniţelor acum zece ani, nu am avea puhoiul de jidovime trecut din Rusia sovietică şi cel alungat de reacţiunea ungurească, tatuat cu toate boalele trupeşti şi morale incurabile, cari ne ameninţă continuitatea fiinţei noastre biologice şi de stat naţional. Nu ne-ar fi teamă, că urmaşii vitejilor lui Ştefan cel Mare vor pierde vederea în urma trachomului adus de cei din urmă nomazi (jidani), după raportul de acum câtiva ani al medicului Corp. IV. Arm. Iaşi drul general Savagoru. Nu am avea pericolul tuturor molimelor de piele, cu cari este bine grefată pielea rassei talmudice. Nu am avea purtătorii de boli inexistente la noi până la marele răsboiu; cum este tifosul exantematic, pe care-l poartă caftanul dela o graniţă la alta bineconservat în paraziţii virusului acestuia. Nu am avea pericolul bolşevismului, adus ca o poruncă fundamentală acelor ce zac pe pae rituale, atunci când vreau să dea pierzării un neam creştin. Nu am avea seceta şi intemperiile nenorocite consecutive distrugerii pădurilor seculare şi nu am avea chestia evreiască în aşa proporţii, că nu peste mult trebuie să se dea lupta decisivă de stăpânire între elementul românesc autochton şi elementul ritual uns.

Acte de dreptate trebue să se facă faţă de elementele, cari au plămădit România mare din sânge şi gloanţe. Apatia, lipsa de încredere ar dispare. Nu s'ar mai putea repeta febri la demolare a pădurilor, nici alt „Petrol naţional" n'ar mai depopula ţara, nici obscure personagii n'ar deveni celebre în conducerea politicii româneşti, amintesc numai pe Cracalia, care pasiona presa şi publicul o întreagă epocă, ca un barbar consul de operetă al Bucovinei naţional-ţărăniste.

Cei în drept să-şi aducă aminte de marile jertfe aduse de acest neam pe altarul unirii tuturor Românilor şi cu un ceas mai de vreme aceste graniţe se vor întări. Viaţă curat românească şi simţul de ostaş al Românului ar împânzi brâul care încadrează acest scump pământ. Elementele indezirabile vor pleca ele prin uşiţe, pe cari lor le vom destina. Şi doina adânc gânditorului suflet românesc, la umbra piramidelor de arme, va fi auzită de vecinii duşmănoşi.

Videant consules.

Braşov, Dr. LAZAR ISAICU
Preşedintele U. F. V. judeţul Cluj

Pentru cititori!

Fiecare bun Român este dator să citească unul dintre ziarele de mai jos:

„Apărarea Naţională" — Iaşi.
„Apărarea Naţională" — Arad.
„Solidaritatea Creştină" — Brăila
„Sentinela" — Focşani.
„Buzduganul" — Buzău.
„Svastica Bănatului". — Timişoara
„Chemarea" — Botoşani.
„Scutul Naţional" — Chişinău.
„Pământul Strămoşesc" — Iaşi.
„Libertatea" — Orăştie.
„Lumea şi Ţara — Cluj.

„Infrăţirea Românească"

O sărbătoare înălţătoare în comuna Nepos (jud. Năsăud)

In ziua de 15 Iulie 1928 am fost invitaţi de scumpa noastră soră de muncă şi idei doamna Elena Tofan şi de unul dintre cele mai frumoase caractere pe cari le-am întâlnit în viaţă, dl dr. Pavel Tofan, la d-lor în comuna Nepos — pentru a sărbători aşezarea unui monument care simbolizează intelectualitatea pe care a dat-o comuna Nepos precum şi actele de eroism şi de glorie care s'au înfăptuit în lungul vremii în acea comună.

Nepos-ul e comună grănicerească, oamenii acolo au fost totdeauna răzeşi, niciodată iobagi, ceea ce se simte în fiecare individ din acea comună: atitudinea demnă, nobleţă aristocratică în adevăratul sens al cuvântului, ţinuta corectă, privirea cinstită şi dreaptă, silueta sveltă şi măreaţă, cămaşa albă ca crinul, costumul naţional cu cusături alese şi de un gust uimitor, culoritul variat şi armonic. Oameni de ordine, de cuvânt şi disciplinaţi, toţi ştiutori de carte: *nici un analfabet.*

Copiii bine nutriţi, curaţi, sănătoşi, vioi şi numeroşi. Fetele modeste, corecte şi distinse. Flăcăii spirituali, decenţi, eleganţi şi zdraveni.

Bătrânele şi bătrânii cu privirea visătoare dar energică. In ochii lor se oglindeşte tot trecutul de glorie de luptă cinstită, demnă şi continuată până la izbânda deplină.

Fiecare gospodărie înstărită, cu case frumoase, încăpătoare, higienice, bine construite şi dispuse spre soare, deşi pământul nu e prea fertil, deluros şi acoperit în mare parte de păduri. Pitorescul acestui colţ de ţară îmi aminteşte vorba poetului

Pe-un picior de plai
O gură de rai . . .

Eu îmi explic că această stare înfloritoare se datoreşte *faptului că în comuna Nepos nu se găseşte nici un Jidan pripăşit, care să propage discordie între săteni şi să propovăduiască viciul beţiei şi al demoralizării.*

E bine să facem comparaţia acestei comune Nepos, cu comunele din Maramureş, unde pământul e mai fertil, unde Românii au fost totdeauna răzeşi şi tot cu însuşiri frumoase pe care le au şi Neposenii şi din cauză că Jidanii s'au năpustit ca un puhoi asupra lor, Românul e redus la sapă de lemn, e contaminat de viciul beţiei, e pripernicit, e descurajat, şi cei cari vizitează satele din Maramureş în loc să plece cu speranţă în viitor, ca din comuna Nepos, pleacă nădăjduind în Românii Neposeni că vor merge să-i scoată din ghiarele pieirei.

Sărbătoarea a fost admirabil organizată; dimineaţa la ora 9 muzica militară aştepta în gară persoanele invitate din alte judeţe. Oamenii din comunele învecinate veneau în cete, îmbrăcaţi în costum naţional, aprovizionaţi cu merinde pentru a petrece toată ziua de Duminică în Nepos. Toţi se îndreptau spre biserică, pentru a asista la Sfânta Liturghie care a fost oficiată de doi preoţi, părintele Moldovan un bătrân venerabil care de 30 de ani oficiază serviciul religios în comuna Nepos şi părintele Tofan tânăr şi foarte însufleţit.

După liturghie am mers la şcoală unde era aranjată expoziţia de ţesături şi cusături naţionale ale Neposenelor. Şcoala cu etaj, cu clase mari, spaţioase, higienice şi aerate. Aflu că şi fostul învăţător funcţionase tot 30 de ani în comuna Nepos, numai anul trecut a plecat din comună pentru că a eşit la pensie.

Expoziţia a fost impresionantă, s'au împărţit zece premii în bani neposencelor care au avut expuse cele mai frumoase lucruri naţionale. S'au mai împărţit premii la copiii cei mai bine făcuţi şi mai vioi; s'au împărţit astfel mai mult de 30 de premii şi ar fi trebuit premiaţi toţi copiii prezenţi pentru că toţi erau care de care mai minunaţi.

La ora 11 s'a format un conduct etnografic din miile de oameni veniţi din toate împrejurimile şi din alte judeţe. In fruntea cortegiului 5 flăcăi tot una de înalţi, svelţi, în costume naţionale duceau prapurile, apoi poporul câte 5 în rând s'a pornit spre locul unde se află monumentul. Cei 4 km. până la locul aranjat sunt poziţii geografice fermecătoare, costumul naţional purtat de mii de oameni care se dirijau spre acelaş loc dădea un aspect care te făcea să cazi în extaz. Ajunşi, la punctul culminant, părintele Moldovan a oficiat serviciu pentru sfinţirea monumentului şi a vorbit despre valoarea omului în societate şi obligaţiunile ce le are faţă de neam şi ţară.

Apoi dl inspector medic veterinar dr. Pavel Tofan iniţiatorul şi sufletul acestei înălţătoare serbări a ţinut următoarea însufleţită vorbire:

Doamnelor, Domnilor, Iubiţii mei consăteni!

Astăzi, când înfigem această cruce în pământul răzăşesc, prin care preamărim memoria arcaşilor iubiţi ai voivozilor Ştefan Cel Mare şi Petru Rareş, cari au fost străbunii noştri, noi, cei adunaţi pe aceste plaiuri sfinte, vom cimenta cu atât mai mult legăturile dintre noi, dând pildă grăitoare urmaşilor ce vor veni.

Astăzi trebue să ne ridicăm gândurile, să ne înălţăm sufletele peste ocupaţiunile zilnice şi să prăznuim cu toată pietatea memoria străbunilor noştri.

Trebue să trecem cu vederea peste suferinţele îndurate secole dearândul, de aceia, cari forţaţi de împrejurări pas cu pas au trebuit să-şi părăsească glia strămoşească şi să se retragă cam pela anul 1600 în „Satul cel vechiu" care s'a numit Vărarea.

Astăzi noi; noi cei mici, răsăriţi a treia oară din cenuşe, am renăscut în locul mândrei comune Nepos întocmai ca legendara pasăre Phoenix.

Mulţi ani de suferinţe şi lupte grele au avut de purtat vechii răzeşi, arcaşi vestiţi şi porecliţi de străini „Vărăreni„, până când pela 1760 apare pe aceste plaiuri neuitatul şi marele binefăcător al Românilor din aceste părţi Prinţul de Coroană Iosif, mai apoi Impăratul neîncoronat Iosif al II-lea, care din înălţimea tronului a coborît în mijlocul supuşilor săi, cercetând şi pe strămoşii noştri în cuibul lor, retras din calea oamenilor sus pe valea Jedii în dreapta Someşului mare.

Acest bărbat văzând chipurile mândre de eroi şi pline de vigoare ale înaintaşilor noştri, le-a ascultat păsuirile în urma luptelor purtate sute de ani cu Saşii, vecinii lor dela sud şi vest, apoi înţelegându-le doleanţele, le-a dat câştig de cauză, exprimându-se fără ezitare, cu memorabilele cuvinte „Salve sis tu parva Romuli nepos" adică „să fi mântuită tu mândră nepoată alui Romul".

Acel om mare, a dispus ca locuitorii Vărării să se mute din Satul cel Vechiu, pe locul unde astăzi vedem aşezată frumoasa noastră comună dându-le înapoi întreg hotarul, care era ocupat cu . forţa dela ei de către coloniştii saşi.

Timpul se scurge repede, locul Impăratului binefăcător rând pe rând îl ocupă alţi domnitori cu alte mentalităţi, cari nu au dat atâta atenţie drepturilor vechi şi recâştigate de Neposeni, alţi oameni erau

favorizați de soartă și domnii, iar noi încă tot nu puteam să ajungem la pământul făgăduinții, fiind hărțuiți aproape 150 de ani, trebuind chiar și părinții noștri să lupte până în ultimul moment pentru a-l putea recăpăta.

„Ceeace nu aduce zecile și sutele de ani, aduce ceasul", așa ne spune o vorbă din bătrâni.

Răsboiul mondial și glorioasele armate a celui mai mare dintre Români, gloriosul Rege Ferdinand, făuritorul României Mari de astăzi a rupt cătușele străinismului și cu ajutorul bărbaților mari și a legilor tilcuite de ei, am reușit să vedem visul de veacuri împlinit, procesul de secole sfârșit și să fim iarăși stăpânii gliei strămoșești și de astădată pentru vecii vecilor.

Noi, mici nepoți ai marilor arcași ce au fost străbunii noștri, în semn de pietate le ridicăm acest monument de marmoră, această cruce pe care o vedeți și care vorbește și va vorbi deasupra secolelor tuturor celor grăbiți.

Călătorule!
Oprește-te, închină-te, pleacă a ta [frunte!
Pe aceste plaiuri sfinte
Odihnesc oseminte
De-ale strămoșilor cu plete cărunte!
Vărărenii, vechi păzitori de cetate,
Iubindu-și glia, pentru dreptate
Au fost multe secole prigoniți,
Dar au eșit din lupte oțeliți!
Strănepoții lor, drept amintire,
La înalță acest monument,
Cu pietate și caldă iubire,
Călătorule! Oprește-te dar!
Inchină-te 'n fața acestui altar!

Nepos, la 15 Iulie 1928.

Am remarcat istetimea, claritatea și preciziunea frazei primarului Comunei Nepos: mulțumește cerului că a ajuns în zilele sale să vadă înălțat pe placurile Neposului un monument care să simbolizeze trecutul, să stimuleze prezentul și să rămână pildă vie generațiilor viitoare.

După ce s'a terminat inaugurarea monumentului miile de oameni s'au îndreptat spre vale, unde erau așezate mese și bănci împrejmuite cu frunzari de gorun, care la adierea vântului produceau cele mai minunate efecte de culori și cea mai splendidă muzică de frunză. Un Neposan a aranjat un bufet admirabil asortat cum nici la Cluj nu se poate găsi.

La mese și pe pajiștea verde în sunetele muzicii militare s'au așezat miile de oameni, fiecare familie cu copiii și prietenii lor și au desfăcut pachetele cu provizii și au ospătat într'o atmosferă de dragoste și adevărată frăție.

După masă flăcăii și fetele s'au prins în horă și pe covorul de verdeață costumul național cu culorile variate părea flori presărate care-ți fermeca privirea. Cadența dansurilor naționale adăuga splendoarei, dând o iluzie optică a florilor care se mișcă la adierea vântului. Observam pe bătrâni care stăteau la mese și priveau copiii lor cum joacă liber pe pământul păstrat cu atâta jertfă de părinții și străbunii lor, iar noi depănam firul istoriei poporului nostru care ca nici un alt popor latin am fost cei mai încercați, cei mai cotropiți și mai hărțuiți de toate popoarele și hoardele barbare care au năvălit în Europa.

Sperând în puterea de vitalitate a poporului nostru nădăjduim că vom putea scăpa și de străinul cel mai odios și scârbos, care prin naștere are cele mai murdare apucături și care pe unde trece lasă numai mizerie și jale și secătuește vlaga poporului prin răspândirea imoralității și a viciului. Comparația cea mai potrivită a Jidanului e cu ploșnița care din toate insectele e cea mai șireată, cea care se înmulțește mai mult și e cea mai greu de distrus.

Seara la 9 a fost aranjat un bal în salele de clasă ale școlii, care erau admirabil ornate. Din frunze de stejar dispuse într'un chip special erau aranjate svastici mari încadrate tot în rame de stejar, apoi plafonul în ghirlande și ramele ferestrelor și ușile de asemeni ornate într'un chip deosebit de frumos. Dansul a durat până dimineața.

Toți cei ce au luat parte la acea înălțătoare serbare, putem fi recunoscători dlui dr. P. Tofan, tuturor organizatorilor, aranjatorilor și executorilor acelei serbări.

Vizita în Comuna Nepos ne-a dat speranțe noi și încredere în sănătatea trupească și sufletească a țăranului român.

Cu astfel de oameni cu dragoste de neam și țară se poate obține în curând și visul cel mare al poporului nostru:

România a Românilor.

Dr. ELENA BRATU,
advocat, Cluj.

Cine a sabotat stabilizarea leului sau cine uneltește în străinătate contra țării

Nu este un secret de stat, faptul că în străinătate se complotează sistematic și permanent contra țării.

Ceeace constitue un secret de sigur, este faptul că de ce până în prezent nu s'a isbutit să se contracareze această acțiune, dăunătoare în primul rând intereselor noastre naționale și internaționale.

Este un secret ca toate secretele, a cărui eficacitate se perimează cu timpul în ciuda celor interesați, ce-i doresc o durată — dacă s'ar putea — perpetuă.

O propagandă desmățată s'a făcut și se face de anumiți indivizi, străini de neamul și de rassa noastră, contra a tot ce e românesc, creindu-ne în afară o atmosferă defavorabilă, ale cărei urmări nefaste s'au repercutat adânc, de multe ori, asupra creditului nostru internațional.

Faptele consumate în ultimul timp vin să ne confirme constatările noastre.

Avalanșa de atentate la reputația noastră internațională, precipitată în intervalul ultimelor 3 luni, a pus pe gânduri și pe cei mai nepăsători.

S'au putut vedea la umbra sinistră a acestor atentate morale cine sunt primejdioșii lor autori, iar observatorul de bună credință a putut să și-i noteze exact în postura, în care goliciunea morală a faptelor lor, i-a plasat conform cu realitatea.

Natural ar fi ca acestei acțiuni — dovedită pe de-a'ntregul primejdioasă — să-i urmeze reacțiunea firească a anihilării.

Reabilitarea prestigiului țării noastre — astăzi știrbit — este cel mai categoric imperativ al momentelor istorice prin cari trecem.

Consolidarea patriei noastre, întărirea acestei Românii Mari, furnizează atâtea momente — cu adevărat istorice — iar uneltirile menite să împiedice sforțările uriașe ce se fac în direcția aceasta, nu pot fi considerate decât între primele crime de înaltă trădare, indiferent că ele se operează pe teritoriul țării sau în afară.

Sângele celor 800 000 de Români, vărsat cu nobila generozitate caracteristică neamului nostru, ca să plămădească hotarele României Mari cum și munca trudită, din zori de zi și până în noapte, a milioanelor de țărani ce vor să clădească și-o Românie Tare, sunt comori prea sfinte ca să fie terfelite, în ceeace au mai reprezentativ și mai romă-

nesc, de ura demonică a canalilor internaţionale.

Maiestatea sfântă a consolidării patriei noastre să ne fie stindardul sub care să ne înrolăm, cu mic cu mare, toată suflarea românească — pentru ca idealul scump tuturor — România Tare — să se traducă cât mai curând într'o realitate formidabilă.

Toate impedimentele ce se opun unei realizări complecte trebuesc înlăturate fără menajamente şi cât mai curând.

Se agita încă de mult ideia unei contrapropagande, menită să spulbere toate calomniile, debitate pe contul ţării noastre în străinătate — dar din motive necunoscute — ideia aceasta — de a cărei eficacitate nu s'a îndoit nimeni — n'a trecut până azi cadrul perioadei de gestaţiune.

In urma celor întâmplate în ultimul timp, s'a constatat — destul de dureros — că uneltirile duşmanilor noştri în străinătate au luat proporţii nebănuite — iar nevoia anihilării lor devine tot mai imperioasă. A persista într'o tăcere condamnabilă sau a acţiona numai prin sonoritatea cuvintelor, sunt 2 atitudini tot aşa de vinovate, una caşi alta.

Cei mai în drept — cei mai datori — exponenţii noştri fireşti — trebuie să escaladeze digul ce împiedică trecerea în domeniul realizărilor efective.

S'a consumat prea mult retorism. Vrem şi substanţă.

Deocamdată ne mărginim a actualiza şi noi această chestiune, denunţând marelui public cine uneltește în străinătate, contra statului român, pentru ca la sinistra lumină a constatărilor să se poată deslănţui reacţiunea normală şi care nu mai poate întârzia.

După ziarul „Universul" — singurul care a avut curajul — şi-i face deosebită cinste acest curaj — să atace fără menajamente această problemă — şi vom vedea mai departe pentruce — iată sintetizaţi în câteva exemplare tipice, acei cari uneltesc în străinătate contra ţării noastre, pentruca la vederea odioasei lor fotografii — nu prea complectă, dar destul de edificatoare — marele public românesc să-şi facă o ideie precisă despre felul cum ştiu să răsplătească ţara acei fii ai ei — adoptaţi cu o grabă miraculoasă, deşi dovediseră permanent că sunt inadoptabili.

* * *

Trăeşte încă în amintirea noastră ultima aventură a fostului prinţ Carol. Cercetând mai deaproape desubturile s'a constatat că fostul prinţ este montat de un anume conte român Barbu Ionescu. Cu o firească legitimare toţi ne-am pus întrebarea: Cine este acest conte român?? Barbu Ionescu??

Cercetările nu prea îndelungate, au dovedit imediat că acest individ ce se ascunde sub panaşul de aristocrat, nu este nici Conte, şi nu este nici Român. Se numeşte adevărat, *Marcel Leibovici* şi este fiul unui rabin din Dorohoiu. A fugit în srăinătate după ce a comis un val de excrocherii la Ploeşti, iar cu banii defraudaţi şi-a cumpărat un castel în jurul Londrei. Recenta aventură a fostului prinţ Carol i-a furnizat o nouă ocazie de a-şi etala talentul de excroc. Intră în anturajul prinţului şi-l convinge pe acesta să se întoarcă în ţară, revindecându-şi drepturile, la cari a renunţat de bună voie de 3 ori, deşi prin lege această revenire este prohibită.

Ademeneşte pe uşuratecul prinţ să vie la moşia sa, în Anglia şi-l determină să se întoarcă în România pe calea aerului, angajând în acest scop 3 avioane. Aventura era pusă pe roate şi numai intervenţia de ultima oră a poliţiei engleze a contramandat definitiv această tentativă criminală. Guvernul Marei Britanii a şi invitat pe fostul prinţ Carol — o invitaţie cam brutală dealtfel — ca să părăsească în 48 ore teritoriul englez, apreciind gravitatea complotului ce se plănuia.

Trecem peste influinţa nefastă ce-ar fi exercitat-o această aventură asupra situaţiei interne — şi aşa extrem de încordată — şi ne oprim la atentatorul jidan Marcel Leibovici — ce-şi zice în străinătate, Conte român Barbu Ionescu.

Atragem atenţia publicului românesc să mediteze asupra originii acestui individ, pentruca să se ştie odată şi pentru totdeauna cine complotează contra ţării noastre în străinătate.

* * *

Alt caz de calibrul celui de mai sus, petrecut la Paris cu ocazia tratării împrumutului nostru extern în vederea stabilizării valutei noastre, vine să ne dovedească că există în străinătate o bandă întreagă de Jidani ce ne defăimează ţara, permanent şi invariabil.

Toată lumea românească cere cât mai insistent înfăptuirea stabilizării leului, iar guvernele ce s'au perindat la cârma ţării dela 1922 încoace, s'au convins că aceasta este singura şi ultima măsură de asanare economică. Pregătiri minuţioase au început chiar dela acea dată în direcţia aceasta, iar în cursul anului ce traversăm, stadiul operaţiunilor stabilizării ajunsese la contractarea unui împrumut pe pieţele străine.

Echipe de emisari financiari au fost trimişi in toate centrele Apusului în vederea obţinerii acestuia.

Ce se întâmplă? O campanie violentă se deslănţue în străinătate contra proectatului împrumut românesc, condiţie sine qua-non la realizarea reformei financiare — iar tratativele începute ajung la un punct mort. Financiarii străini trimit în ţară reprezentanţi ca să examineze situaţia la faţa locului. Constatările sunt excelente, rapoartele reprezentanţilor determină reluarea tratativelor cari culminează — cum era şi firesc — în semnarea protocoalelor ocazionale, prin care se acordă României un împrumut până la concurenţa sumei de 250 milioane dolari.

Se naşte întrebarea legitimă: Cine a întârziat încheierea acestui împrumut extern? Cine a sabotat stabilizarea, cauzând daune incalculabile statului român, căci este un adevăr axiomatic, că împrumutul, contractat cu câteva luni mai înainte ar fi susţinut finanţarea recoltei acestui an care se efectuiază astăzi în condiţiuni dificile?

Intrebarea ce vine spontan pe buzele tuturor este:

Cine sunt bandiţii cari atentează contra statului român?

Răspundem: *Sunt o bandă de jidani*, în frunte cu un alt nobil român, D. de Bellagio, care a lansat în străinătate broşura „La situation politique en Roumanie" — în care suntem ponegriţi în aşa fel, încât a ocazionat cunoscutele anchete locale ale reprezentanţilor finanţei străine.

Cine este acest „de Bellagio"? Deschidem cazierul lui şi citim: Contele de Bellagio răspundea pe vremuri la numele de Heinrich Kirschen. Impreună cu fratele său Eduard Kirschen deschid acum 20 de ani un birou de comision şi export de cherestea. Afacerile merg bine, norocul le surâde; Jidanii se lansează. Incep să lucreze în stil mare, deschid şi un birou de navlosiri de vapoare. Lucrează cu casele de import germane, afaceri de cherestea, traficând banii acestora. In cele din urmă, consecinţa fatală a acestor afaceri necinstite nu mai întârziază. Falimentul bate la uşe, iar Jidanul Heinrich Kirschen fuge în străinătate, celalalt frate fiind arestat. Incepe instrucţia falimentului, care se cifra la câteva milioane — sumă fabuloasă pentru acele timpuri — şi totul se muşamalizează

printr'un concordat, restituind creditorilor deabia 7 (şapte) % din creanţele lor.

Jidanul H. Kirschen revine în ţară şi se apucă iar de comerţ, atacând branşa fierăriei şi finanţat de un German f o n d e a z ă a topitorie de fier, cu numele „Isbânda". F r a u d e a z ă şi aici pe nenorocitul care l-a finanţat, iar răsboiul mondial îl găseşte în Bucureşti unde îşi instalează somptuoase birouri la hotel „Metropol".

Se ocupă cu spionajul în favoarea puterilor centrale, cărora în timpul neutralităţii noastre le furnizează provizii de tot felul. Spionând data intrării noastre in răsboiu, excrocul fuge la Stockholm unde trăeşte până la încheierea ostilităţilor. Se stabileşte apoi în Italia, deschizând la Milano un birou de comision. Prin ce manopere — nu ştim — ajunge în legături cu persoane marcante din viaţa economică a Italiei. Se îndrăgosteşte de o nobilă italiancă, trece formal la catolicism şi iată excrocul călător, nobil, conte de Bellagio şi posesor al unei averi imense.

Şi-atunci se gândeşte să-şi plătească creanţele ţării care i-a tolerat cele mai formidabile excrocherii şi pe care a spionat-o în favorul statelor inamice cu ocazia răsboiului.

Intervine în propaganda antiromânească din Apus şi lansează broşura mai sus citată. Că n'a obţinut rezultatul scontat, este şi firesc, iar recentele informaţiuni ce le deţinem din ziarul francez de mare autoritate „Le Matin" ne aduc la cunoştinţă că: „D. Charier, judecător de instrucţie a trimis înaintea tribului corecţional pentru abuz de încredere pe bancherul „român" Kira de Bellagio (Kirschen) preşedintele societăţii garantă a naftelor din Baku".

Iată în toată goliciunea faptelor sale, cine este contele de Bellagio — Jidanul Heinrich Kirschen — acest excroc internaţional, a cărui carieră va sfârşi desigur la închisoarea „La Santé" — dupăcum anunţă judecătorul Charier.

Legenda bietei oi care nutrea un pui de lup, se reeditează pe spinarea bietei noastre ţări.

In viaţa statelor ca şi a animalelor, povestea se repetă...

Guvernanţii noştri trebuie — cel puţin de-acum înainte — să aibă permanent în vedere cine sunt acei cari atentează la renumele ţării noastre şi în ce măsură înţeleg să răspundă acestor provocări necontenite.

* * *

In fine un alt exemplu care să ilustreze şi mai bine impertinenţa jidănească, ni-l furnizează desbaterile Parlamentului francez din ziua de 9 Iulie a. c.

Deputatul radical-socialist *jidan* Bergery — **adevărat Mendel Berger** — a interpelat pe primul ministru d. Poincaré, în chestia împrumului român, însinuând că ţara noastră şi-a pierdut capacitatea internaţională, încât constituie un pericol manifest şi inutil a solidariza Franţa cu interesele României.

O furtună de desaprobări violente a acoperit ultimele cuvinte ale *Jidanului* Bergery şi de unde voia să apară în postura de scandalizat, n'a reuşit să fie decât scandalos.

Marele om de stat, care este dl Raymond Poincaré acest mare amic al României s'a şi grăbit să-i răspundă imediat: *„Guvernul francez socoteşte acordul intervenit, ţinând seamă de situaţia propriilor noastre finanţe, dă dovada unui spirit de conciliere de care trebuie să fim animaţi faţă de o ţară amică, a cărei intervenţie în cursul răsboiului a contribuit la victoria finală. Franţa ştie aceasta şi Franţa nu uită".*

Acesta este răspunsul dlui Poincaré, care a determinat votarea proectului de lege pentru regularea datoriilor de răsboiu ale României faţă de Franţa, cu o majoritate enormă de voturi şi a cărui înaltă recunoaştere oficială a rolului ce l-am jucat în tragedia mondială, pe noi Românii ne mişcă adânc D. Poincaré şi-a câştigat astfel încă un titlu de recunoştinţă permanentă din partea noastră.

Pentru Bergery — *Mendel Berger* — acest om lipsit de scrupule dl Poincaré a avut cuvinte nu tocmai de laudă. „Recunosc prea bine — a spus dl Poincaré — în această chestiune pe deputatul Bergery, aşa cum îl cunoscusem la comisiunea reparaţiilor, adică desfigurând totdeauna realitatea. Am dovadă că dl Bergery a fost plătit ca să intervină aşa cum a făcut".

Caracterizările premierului francez sunt valabile pentru *întreaga rassă de Berger-i — care nu pierde nici o ocazie cu să ne dovedească duşmănia lor patentă şi invariabilă.*

Şi dacă până în prezent guvernanţii noştri aveau o ideie vagă despre uneltirile Jidanilor contra ţării, evenimente recent consumate, cum şi greutăţile quasi — insurmontabile întâlnite în opera lor de guvernare, cred că le-a invederat precis influenţa nefastă a acelora cari cred că ţara noastră a fost câştigată la jocul de bursă, sau obţinută la masa verde.

Nu! Noi ne-am plămădit ţara cu sângele eroilor noştri pe câmpurile de bătaie dela Jiu, Mărăşti şi Mărăşeşti. Să ia aminte banditii internaţionali până nu va fi prea târziu. Avem 2 milioane de ostateci de cari poporul românesc poate dispune în orice moment!

Isaccea, GHEORGHE I. POPESCU
student
Academia Comercială, Cluj

Jidanii în serviciul propagandei comuniste din ultimul timp

„Adevărul" şi „Dimineaţa" fac propagandă comunistă pe faţă. — Cum le-a demascat ziarul „Universul" — Fraţi Români păziţi-vă de aceste ziare otrăvitoare.

Inainte cu vre-o trei ani propaganda comunistă mondială a dat complect fiasco şi comitetul executiv al Kominternului (Internaţionalei III-a comunistă) s'a întrunit pentru a stabili noui metode şi noui directive în propaganda comunistă. Pentru a se evita ca propagandiştii comunişti să ajungă unul după altul în puşcărie prin ţările pe cari ei aveau să le otrăvească cu ideile subversive comuniste şi pentruca să fie cât mai puţin străvezie tactica bolşevistă, Kominternului a întocmit un nou plan pentru revoluţionarea ţărilor burgheze.

Kominternul a căutat înainte de toate să observe cari sunt slăbiciunile statelor burgheze, pe cari le-ar putea exploata. Politica mondială are două puncte vulnerabile, — şi-au zis cei dela Moscova. Acestea sunt: Problema Colonială şi Problema Minoritară. Provocând cât mai multe încurcături statelor burgheze, prin înveninarea acestor două probleme vor urma în mod fatal desordinele şi sovietele vor triumfa. Iată de ce au fost atacate cu atâta furie coloniile engleze, franceze şi olandeze. Dintre toate statele însă sovietele caută să lovească cât mai mult în Anglia, pentrucă problema colonială pentru această ţară este o chestiune de viaţă şi de moarte. In acelaş timp, sovietele dând lovituri Angliei, cu tot dreptul sunt convinse că lovesc în adversarul lor cel mai puternic şi cel mai de temut.

Chestiunea aceasta însă pe noi ne interesează mai puţin decât cealaltă metodă de luptă a bolşevicilor. Aceasta este exploatarea nemulţumirii minorităţilor faţă de statele stăpânitoare în cari trăesc. Pentru a învenina cât mai mult raporturile dintre aceste minorităţi şi populaţia dominantă, Sovietele au recurs la diferite comitete locale, cari funcţionează în toate ţările cu minorităţi, evident şi în România. Sunt minoritari, chiar dintre intelectuali, cari astăzi sunt comunişti. Nu însă pentrucă aceasta ar fi convingerea lor politică, ci pentrucă, în timp, cei ce nu pot face iredentism, acesta fiind reprimat, pot fi însă comunişti şi pot face chiar şi propagandă comunistă fără a fi prea mult expuşi.

Ori rezultatul este acelaş în ambele cazuri: slăbeşte puterea statului dominant.

Pentru a-şi atinge scopurile lor, emisarii Moscovei se folosesc şi de alte diferite metode, dintre cari vom examina câteva.

Văzând că forţa principală a statelor burgheze este armata disciplinată, ei caută să introducă ideile comuniste în rândurile armatei. Lucrul acesta a fost încercat cu o îndrăzneală uimitoare în Franţa. A fost însă reprimat fără milă. Nici armata noastră nu o cruţă otrăvitorii.

Toate mijloacele de propagandă comunistă consumă fonduri imense. Pentru a se împrospăta mereu aceste fonduri, s'au format diferite societăţi aşa zise de ajutor muncitoresc. Ele sunt chemate ca nefiind încă bine cunoscute, sub masca lor, să poată opera în tihnă comuniştii, — iar dacă vor fi descoperiţi, nu va fi mare lucru să se inventeze o nouă tactică.

Dintre toate armele de luptă însă bolşevicii preferă Presa. Pentru propaganda comunistă prin presă ei cheltuesc sume fantastice în toate ţările din lume. In statele în care propaganda comunistă este liberă (sunt foarte multe state de acest fel), se înfiinţează şi se susţin ziare comuniste, reviste, se imprimă foi volante, afişe, etc. pentrucă bolşevicii mai mult decât oricine îşi dau seama de puterea cuvântului tipărit. In ţările în cari propaganda comunstă este oprită, cum sunt: România, Italia, Grecia, Bulgaria, etc., comuniştii recurg la alte sisteme. Ei plătesc subvenţii grase ziarelor burgheze de stânga, cari le fac o propagandă tot atât de eficace, fiindcă lumea este infiltrată pe nesimţite cu ideile distructive. In afară de aceasta, se formează centre de distribuţie a imprimatelor comuniste din străinătate, aşa cum încercase să facă Victor Aradi în România.

Pentru înfiinţarea acestor centre ei recurg, la firma unei întreprinderi tipografice sau librării şi plătesc gras de tot. In afară de sume fixe, ei dau câte 40—50% din valoarea imprimatelor desfăcute pe furiş.

Odată cu noua organizare a propagandei comuniste, bolşevicii au căutat să strângă cât mai mult rândurile între comuniştii din toate părţile.

Pentru aceasta ei au prevăzut în statutele secrete ale societăţii „Ajutorul Roşu", că membri ei sunt obligaţi să facă tot posibilul pentru a scăpa pe un tovarăş ajuns la necaz. In special vor avea sa intervină tovarăşii pentru eliberarea comuniştilor întemniţaţi; pentru aceasta, „Ajutorul Roşu", va face sacrificii băneşti cât de mari, plătind în special presa.

Propaganda prin presă pentru tovarăşii ajunşi la răcoare se face fie prin campanii pentru punerea lor în libertate, cum am avut ocaziune să vedem, fie prin articole tendenţioase, plasate în cât mai multe ziare, prin care să se inducă în eroare opinia publică, afirmându-se îndrăzneţ în toate cazurile, că bolşevicii arestaţi sunt ţinuţi nemâncaţi, sunt torturaţi, etc.

Relevăm încă odată, cât de mare este puterea de propagandă a presei, chiar când ea serveşte scopuri criminale, cum este cazul cu comuniştii.

Exact după aceste metode de luptă în toamna anului trecut a început şi în România propaganda comunistă. Autorităţile însă fiind la postul lor de veghe, au descoperit unul după altul focarele de comunism din ţară, operând numeroase arestări, între cari pe acelea dela Oradea Mare, Ploeşti, Galaţi şi Cluj.

Ziarul „*Universul*" a dat informaţiuni precise şi amănunţite atât asupra descoperirilor făcute de către autorităţi, cât şi asupra rolului pe care îl are în propaganda comunistă anumita presă dela noi din ţară.

La primul articol al Universului a apărut în ziarul „Dimineaţa" un articol extrem de ciudat, şi asupra importanţei informative a acestui articol insistăm mult.

Dar să spicuim câte ceva din conţinutul lui. Sub titlul *„O campanie a „Universului", care poate aduce neplăceri ţării"*, se încearcă a se face o diversiune, susţinând că asociaţia dela Berlin, care alimenta cu fonduri şi cu material de propagandă pe comuniştii din România ar fi alta decât asociaţia cunoscută sub numele „Ajutorul Roşu" şi că ea ar fi cea mai blândă şi nevinovată societate, iar pentruca să fie crezută mai uşor pe cuvânt, continuă bolşevicii dela Berlin:

„Vă rugăm prin urmare să ne daţi posibilitatea ca să luăm parte la proces ca martori, cu atât mai mult, cu cât trebue să presupunem, că s'au comis falsuri din partea unei autorităţi interesate...

Protestăm în mod formal împotriva menţinerii în arest şi a urmăririi precum şi împotriva torturării neomeneşti la care au fost supuşi mai mulţi arestaţi..."

„Nu ne indoim că Consiliul de Răsboiu va admite propunerea noastră, în caz contrar am fi nevoiţi ca prin protectorii noştri Nansen, Einstein, Romain Roland să ne adresăm Ligii Naţiunilor..." — încheie Jidanul impertinent dela „Dimineaţa".

Ziarul *„Universul"* răspunde acestui articol extrem de îndrăzneţ şi cinic, al ziarului „Dimineaţa", că *memoriul despre care vorbeşte „Dimineaţa" nu a fost primit de către Consiliul de Răsboiu al corpului VI. armată.* Arată apoi cine sunt aceia, pe cari ziarul jidănesc din Sărindar are curajul să i apere.

Pe noi ne interesează în primul rând această parte a propagandei comuniste, din care se evidenţiază rolul Jidanului.

In toate ţările agitatorii comunişti au căutat să corupă presa burgheză. Cum în presă Jidanii au un rol preponderant, nu există ţară în care cu bani grei să nu fi fost mituiţi diferiţi editori de origină jidani, cari au primit banul sovietic cu vorba neroniană: „non olet". Dacă am căuta să facem o statistică a ziarelor din toate ţările, cari în mod meschin sau pe faţă sprijinesc pe bolşevici, am putea face o constatare sigură: numărul ziarelor jidăneşti, cari stau în slujba Sovietelor este multe superioară a celor creştine corupte de banul moscovit. Iată o nouă dovadă a tăriei morale creştine faţă de Jidani!

Dar să nu mergem prea departe. In România ziarul „Universul" a demascat în cursul acestui an de două ori ziarele „Adevărul" şi „Dimineaţa" ca fiind plătite de către soviete, a căror interese le susţin în România cu o îndrăzneală fără pereche.

Primul caz a fost cazul Bujor. Toată lumea ştie cum „Adevărul"

şi „Dimineaţa“ au pornit o neobrăzată şi cinică campanie pentru punerea în libertate a dezertorului şi trădătorului de patrie din Basarabia, Jidanul Bujor care îşi ispăşeşte pedeapsa la ocnă. Cu ocaziunea aceasta s'a văzut că cele două ziare jidăneşti au pornit campania la ordinul direct al Moscovei, din a căror fonduri se înfruptă cu milioane grele. In acelaş timp „Universul“ a mai descoperit încă o chestiune necunoscută până acum de către publicul cititor, arătând că şleahta de Jidani dela „Adevărul“ şi „Dimineaţa“ în care nu prea se găsesc decât puşcăriaşi trădători de ţară şi dezertori, în cazul cel mai bun amnestiaţi, este patronată aşa dupăcum se cade de către un fost puşcăriaş, ofiţer degradat pentru tradare, care este *Em. Socor* directorul acestor două ziare jidoveşti.

Al doilea caz în care ziarele jidăneşti din Sărindar au fost demascate de către „Universul“ a fost cazul anarhistului Victor Aradi din Cluj, arestat pentru propagandă comunistă.

Am arătat ce memoriu a ticluit „Dimineaţa“ ca fiind trimis consiliului de răsboiu din Cluj de către un alt Jidan: Willi Münzenberg dela Berlin.

Inainte de a trece însă mai departe şi a condamna aşa dupăcum se cuvine îndrăzneala presei jidăneşti din România, care tradează pe faţă interesele de stat şi susţine pe comunişti, să vedem cine este acest Willi Münzenberg?

Iată fotografia Jidanului Willi Münzenberg, dulcele tovarăş al şlahtei de Jidani dela „Dimineaţa“.

Willi Münzenberg este supus german, de profesiune ziarist, actualmente secretar general la organizaţia „Ajutorul muncitoresc internaţional“. S'a născut la 14 August 1889 în Erfurt şi are domiciliul stabil în Berlin, Willinger strasse 2.

Poliţia austriacă l-a declarat element indezirabil pentru Austria, fiind cunoscut ca agitator şi propagandist comunist periculos. Din cauza aceasta organele poliţiei de frontieră austriace îl ţin în evidenţă, spre a-i împiedeca intrarea în ţară. Acest control se face în special în spre Germania, fiindcă supuşii germani nu au nevoie de viza austriacă. Astfel Willi Münzenberg nu mai poate călători la Viena decât în mod clandestin, ceeace a şi făcut în primăvara acestui an, cu care ocaziune a stat acolo câteva zile.

Münzenberg călătoreşte adesea prin Cehoslovacia, Rusia şi în ţările din Balcani. El este prototipul revoluţionarului şi al comunistului cult. Prin fanatismul lui a devenit una din cele mai marcante personalităţi în cercurile comuniste din Europa Centrală şi occidentală.

Legăturile lui cu comuniştii din Balcani se datoresc primelor contacturi cu cercurile literare comuniste ale emigranţilor comunişti din statele balcanice, cari dupăcum se ştie, sunt concentraţi la Viena în organizaţia „Federaţiunea Balcanică“ şi la Praga la fel.

La Geneva (Rue Corraterie 13) apare o revistă „La Vagne Rouge“, organul asociaţiei internaţionale, care se numeşte „L'entente internationale contre le III-e internationale communiste.“ Acest organ oficial al Ligii Antibolşeviste cunoaşte foarte bine pe Villi Münzenberg. Intre altele în numărul ei din Ianuarie a. c. are cuvinte prea puţin măgulitoare la adresa lui.

Tot Willi Münzenberg, care protestează când „Ajutorul muncitoresc internaţional“ al cărei secretar general este, e acuzată cu comunism, are o editură de cărţi şi imprimate de propagandă comunistă, care se numeşte „Neuer Deutscher Verlag“.

Din toate aceste cititorii noştri îşi pot alcătui o icoană fidelă, care este rolul Jidanilor în propaganda comunistă mondială. Am mai avea de adăugat atât, că 90—95 la sută din conducătorii diferitelor agenţii sovietice sunt Jidani, asemenea sunt Jidani aproape fără excepţie propagandiştii şi terorişti cari dupăce au făcut şcolile de propagandişti pentru occident sau orient, pe cari le ţin sovietele — năpădesc an de an toate ţările din lume.

*

Am arătat cari sunt metodele propagandei comuniste, pentruca cititorii noştri să înţeleagă dece ziarele jidăneşti dela noi din ţară şi din străinătate, înfruptându-se lacom din fondurile bolşeviste dela Moscova, susţin cu atâta îndrăzneală şi cinism pe comunişti. Iată dece se cere eliberarea comuniştilor condamnaţi, dece ţipă ziarele jidăneşti că sunt maltrataţi comuniştii arestaţi şi iată motivul pentru care Jidanii dela „Dimineaţa“ au ajuns până să aibă curajul să ticluiască un memoriu fals, afirmând că el a fost redactat la Berlin. Dar ei îşi cunosc prea bine interesele şi prietenii, mai ales că direcţia li se dă dela Moscova.

Dupăce ziarul „Universul“ a demascat din nou şi fără cruţare pe Jidanii dela „Dimineaţa“, aceştia nu au răspuns nici un singur cuvânt. Au fost stupefiaţi văzându-se demascaţi atât de prompt.

In acelaş timp însă „Dimineaţa“ caută să lovească pela spate în „Universul“ sacrificând mari sume de bani pentruca să se răspândească cât mai mult în Ardeal şi în special la Cluj, acesta fiind centru universitar.

Iată dece lucrul cel mai important şi asupra căruia trebue să insistăm în fiecare moment este: *problema presei jidoveşti dela noi.*

Dece este lăsată această presă ca să-şi continue opera subversivă de distrugere şi de subminare a ţării? Dece se tolerează ca vânzători de şireturi şi soioşi hahami de odinioară să caute a specula evenimentele din România, învrăjbind cu o dibăcie extraordinară pe Români, pentruca pe spatele lor să se îngraşe hiena jidănească?

Am publicat mai sus metodele de propagandă comunistă, pentruca cititorii să-şi dea seama că ceeace se petrece în speluncile depe Sărindar nu este ceva incidental. Otrăvirea sufletelor se face metodic, propaganda şi răspândirea ideilor subversive făcută de către anumita presă urmăreşte acelaş scop: infiltrarea în sufletul cititorilor zi cu zi, pe neobservate a tot felul de idei otrăvitoare, contribuind astfel în fiecare zi la subminarea acestei ţări, pe care Jidanii ar vrea să o vadă nimicită cât mai curând.

Facem un apel desnădăjduit deci tuturor fraţilor Români, cari mai simt româneşte să caute a lumina pe toţi: *anumita presă este otrava cea mai puternică prin care Jidanii asasinează sufletele româneşti.* Nici un Român să nu pună mâna pe „Adevărul“ şi „Dimineaţa“, pentrucă citindu-le numai şi plătind pentru ele câţiva lei, el contribuie la susţinerea în inima ţării a unui cuib de şerpi veninoşi, cari la prima ocaziune ne vor muşca de moarte.

Aţi văzut lupta desnădăjduită pe care o dă cu aceste ziare gazeta românească *„Universul“*? Ei bine, ziarele jidăneşti caută să izbească cât mai mult în acest ziar românesc. Datoria fiecărui Român este ca în această luptă să susţină ziarul românesc şi să nu treacă pe partea Jidanului, despre cari am arătat cu destule documente că se găseşte în slujba Sovietelor.

Deschideţi prin urmare ochii acelora cari nu văd, sprijiniţi presa românească şi loviţi unde puteţi în anumita presă jidănească!

AXENTE MOLDOVAN
(jud. Târnava-Mică).

Spre a curma o polemică

Publicăm din Sânnicolaul-Mare următoarea scrisoare:

Onorată Redacţie!

Fiind atacat în Nr. 14 din 15 Mai a. c. a mult preţuitei Dvoastre revistă, Vă rog, să binevoiţi a publica în numărul proxim observările mele.

O mică comparaţie între „Intrebarea" apărută în Nr. 10 şi între „Răspunsul" din Nr. 15 şi vedem clar, că răspunsul a fost conceput tot în aceeaş timp cu Intrebarea, tot în aceeaş cancelarie şi tot de aceeaş persoană, numai semnăturile sunt diferite. Identitatea concepţiei Intrebării şi Răspunsului se evidenţiază şi din ultimele fraze ale lor, ambele referitoare la postul de notar public din Sânnicolaul-Mare.

Este o minciună afirmarea, că eu ca primpretor n'am avut „avere privată". Am avut avere moştenită dela părinţi, pe care am păstrat-o şi mărit-o; nu am beut-o şi mâncat-o ca alţii.

Să nu fi fost aşa superficial Dl Dr. Gaiţia, ci să fi căutat şi pagina C. a cărţii funduare, din care s'ar fi putut edifica mai bine asupra acestei afaceri. Dacă Dl Dr. Gaiţia este aşa de invidios pe această afacere, eu foarte bucuros i-o predau fără câştig şi n'o să invidiez câştigul lui.

Pe Dr. Fischer Rudolf nu eu l-am adus la Sânnicolaul-Mare şi stupidă fantazie trebue să aibă cineva să afirme, că cu concursul meu a ajuns la automobil propriu. Notez, că nici n'are şi în timpul când s'a scris Răspunsul asemenea nu poseda automibil propriu.

Pot să afirm că nici eu n'am câştigat prin concursul D-lui Dr. Fischer, nici un ban şi nici el n'a câştigat prin concursul meu. Cine afirmă contrariul, spune o minciună ordinară.

Dl Dr. Fischer mi-a fost conşcolar de liceu şi de aici prietenia noastră tot aşa de mare cum o susţin şi cu alţi colegi advocaţi ori prieteni; cu nimic mai mare.

Dl Dr. Fischer n'a fost invitat la onomasticele mele, cum n'au fost invitaţi nici alţi domni; cari au venit să mă felicite, au fost opriţi la masă, între ei şi Dl Dr. Gaiţia.

Trebue însă o minte bolnăvicioasă, să poţi afirma că, eu ori soţia mea am fi dat vr'o dată întâietate d-lui Dr. Fischer faţă de alţi prieteni şi că dânsul era preamărit în casa mea.

Mare stupiditate posede cavalerul acela, care în hărţuieli bărbăteşti şi de toate zilele amestecă şi femeile.

Infiinţarea casinoului nou a fost o necesitate socială, mai ales pentru a da un loc de intâlnire, recreare, intelectualilor români, cari până la înfiinţare nu-l aveau.

Intre membrii casinoului sunt 94 creştini, 38 Jidani; dintre creştini 57 Români. Preşedintele acestui casinou sunt subsemnatul, vicepreşedinţi sunt un protopop onorar român, un abate romano-catolic şi un advocat şvab. Intre membri sunt: primpretorul, comandantul companiei de jandarmi, comandantul companiei de grăniceri, toţi judecătorii, toţii advocaţii, medicii români, preoţii, directorii, profesorii şi învăţătorii, cum şi toţi conducătorii şi şefii oficiilor; cu un cuvânt toţi intelectualii români regăţeni şi transilvăneni cu esceptiunea domnilor Dr. Valer Gaiţia şi Anuichi Pavel, pe cari nici nu i-am rugat să între şi a căror prezenţă în casinou nu este dorită de nimeni.

Amintesc că şi la celalalt casinou din Sânnicolau — care nu e al Jidanilor — şi la care Dl Dr. Gaiţia voia să fie preşedinte, am fost ales tot eu subsemnatul.

Epistola D lui Dr. Vescan publicată fără autorizaţia D-lui Fleşeriu nu s'a adresat cu ocaziunea apostrofării amintite — ce s'a întâmplat în Aprilie 1923 — ci mai înainte în Noemvrie 1922. Dl Gaiţia şi aici greşeşte, ca peste tot.

Amintesc numai atât că pentru apostrofarea d-lui părinte am cerut satisfacţie pe cale judecătorească şi dânsul a fost judecat.

Epistola D-lui Vescan este născută din micile frământări ale prisonierilor. Un prisonier, ce purtare ostilă poate arăta? N'am notat numele voluntarilor şi nici n'am vorbit contra înscrierilor.

N'am fost slugarnic inimicilor nostri; dacă mi-am făcut datorinţa ca oliţer austro ungar, cum o cerem noi în România dela ofiţerii şi soldaţii neromâni, încă nu înseamnă slugărnicie. Ori ofiţerii şi soldaţii neromâni, cari îşi fac datorinţa lor în ţara noastră, sunt trădători de neam?!

Curios, că epistola aceasta este cunoscută din anul 1922 şi dl Gaiţia cunoscându-o totuşi ani întregi a beneficiat de ospitalitatea casei mele, de prietenia mea, pe când eu de ospitalitatea casei D Sale nici odată. Deducţia ultimă a d-lui Gaiţia poate să fie productul numai unei minţi desechilibrate.

Nu ştiu cu cât e mai bun Român Dl Gaiţia, care ca fost ofiţer austro-ungar şi-a făcut datorinţa, caşi mine, ba ce-i mai mult după preluarea imperiului român încă vr'o 2—3 ani a purtat haine milităreşti austro ungare despărţindu-se cu greu de ele, care şi azi călătoreşte des în Ungaria şi în public preamăreşte stările de acolo înjurându-le pe cele din ţară. Un notar public, contra căruia s'a făcut denunţ pentru fasiune şi jurământ fals, care are mai multe chestii penale, care numai dus de jandarm îşi îndeplineşte datorinţa publică, care după un act, pe care e notat 140 lei încasează 1200 lei, care are procese civile, că încasează mai mari sume, decât cele notate pe act, pe care nici când nu-l vezi a participa la serbări naţionale, care nu se întrece a primi şi găzdui trupe de propagandă românească, care nu jertfeşte prea mult pentru scopuri naţional-culturale etc. să şi pună cenuşă pe cap şi să tacă.

Dr. S. ARDELEAN

„Oi vei . . ."

Aşa strigă Jidanii din Huedin, prin ziarele lor evreo-maghiare. *„Cum se poate ca* **străinii** *să ne ia bucătura din gură!...* Despre ce este vorba? Comisia I Agrară din Huedin în primăvara anului crt. cu hotărîrea Nr. 233/928 a împroprietărit în târguşorul Huedin cu locuri de case, pelângă Maghiari, Jidani, Ţigani şi câtiva Români din satele dela munte, cari absolut nu aveau în satele lor moţeşti, de unde să-şi primească locuri de case. *„Străinii"* aşa ne numesc Jidanii din Huedin. Cum? Va să zică, s'a adeverit: *„Românul străin în Ţara lui"*... Dece suntem noi străini, jupânilor dela Mai Világ etc.?!

Noi ţăranii Români suntem consideraţi străini în ţara noastră şi n'avem dreptul să primim locuri de case în Huedin, pentru ce? . . Ştim cu toţii că Huedinul a devenit o *„pepinieră jidovească"*, însă nu permitem nimănui să ne zică: *„Străini"!...* Nu permitem, fiindcă la înfăptuirea României Mari, numai noi Românii am contribuit! Cu ce aţi contribuit Dvs,

jupânilor ? !

Apoi dacă în timpurile trecute de tristă memorie am fost siliţi să locuim pe vârful stâncilor din Munţii Apuseni, unde n'aveam numai atâta loc pe cât să ne clădim micul nostru bordei, iar alimentele să le suim acolo în spate zeci de kilometri dela Huedin, noi Românii azi în România-Mare, n'avem dreptul la o soarte mai omenească ? ! Sau n'are drept Românul să se aşeze în oraşe şi'n târguşoare ? Acelea fiind rezervate numai pentru fiii poporului ales, pentru Jidani ?

Iar ţăranul Român să rămână şi pe mai departe izolat de lume, pe vârful munţilor şi al stâncilor, de unde să-i fie imposibil să-şi deie copiii la şcoală, meserii etc. ci să rămână tot cum au rămas părinţii şi strămoşii lui ? Nu ! Suntem şi noi oameni şi ca atare, avem şi noi dreptul la viaţă ! . . .

Eu cred că dacă Onor. Comisiune agrară din Huedin, a adus hotărîrea de mai sus, a adus-o pe motive bine întemeiate. Numai o Comisie compusă din Români adevăraţi, care a judecat fără părtinire a putut aduce aşa hotărîre.

Noi cei din jurul acestei reviste, îi aducem mulţumirile noastre, şi dorim ca bunul Dzeu să-i ajute, ca opera începută să o ducă la bun sfârşit.

Iar în ce priveşte văicăirile lui „Mai Világ" şi a suratelor ei ; ştim noi că nu văd cu ochi buni aşezarea Românilor în Huedin.

Nici nu ne miră ţinuta lor, ne miră însă după cum suntem informaţi, că alături de cei de mai sus, s'au alăturat şi . . . paremi se un advocat român. Acesta ca să nu se arate că sprijineşte direct pe Jidani, atacă hotărîrea de mai sus spunând că prin această hotărîre : „Au fost favorizaţi ortodoxi în dauna greco catolicilor"...

Bologa, la 1 August.

IOAN POTRA

Unde se tipăresc ziarele partidului naţional-liberal şi naţional-ţărănesc din Cluj. Denunţăm marelui public tristul şi ruşinosul fapt, că ziarul *„Naţiunea"*, organ al partidului naţional-liberal se tipăreşte la Tip. „Cultura", iar ziarul *„Patria"* organ al partidului naţional-ţărănesc, la Tip. „Lapkiadó" din Cluj, ambele tipografii în proprietate străină şi majoritate evreiască.

Iată, Onorate cititor, cum înţeleg partidele politice să fie *naţionale.*

Din viaţa politică a celor orbiţi de patimă

Ce rămâne după Alba-Iulia pe seama partidului naţional-ţărănist

I. Discreditarea naţional-ţărăniştilor în faţa poporului minţit şi împins la cucerirea guvernului prin ocuparea Bucureştilor, în frunte cu faimoşii matadori Dobrescu şi Emil Haţieganu, cari pretindeau la Teiuş trenuri pentru Capitală.

II. Complicităţi adânc vinovate cu aventurieri de peste graniţă, urmărind schimbarea ordinei constituţionale în paguba ţării dar în folosul partidului prezidat de Maniu şi inspirat de trădătorul C. Stere.

III. Alianţa cu comuniştii, exponenţi ai acţiunii revoluţionare Jidoveşti şi ai iredentei maghiare pe teritoriul României întregite.

IV. Fireasca îndepărtare de frânele puterii prin atare tactică.

I. C. CĂTUNEANU.

Praf în ochii Moţilor

Organele guvernului liberal trimbiţează pretutindeni că ne apropiem de „rezolvirea problemei Moţilor" pornind dela parada înscenată în comuna Bălceşti, fostă Beliş, unde s'a sărbătorit, la 5 August 1928, punerea în stăpânire a 12 comune moţeşti în domeniul absenteistului Ioan Urmanczi.

Avem datoria să lămurim opinia publică asupra faptului, din care liberalii se străduesc să scoată maximum de reclamă, căutând după expresia locală să „îmbete lumea cu apă rece".

„Infrăţirea Românească" în nenumărate rânduri a denunţat opiniei publice abuzurile ce s'au comis la aplicarea reformei agrare în cele trei domenii private situate în ţara Moţilor : domeniul Jidanului Tischler în regiunea Ciucea, domeniul Gheorghe Banfy cu întreprinderile forestiere „Regatul Mare" şi „Râul Alb" din regiunea Răchiţele, şi domeniul absenteistului Urmanczi din regiunea Beliş, numit Bălceşti.

De astădată ne oprim asupra cazului dela Bălceşti. Presa guvernamentală, autorităţile locale administrative şi agrare, afirmă că dreptate deplină s'a făcut Moţilor din fostul domeniu Urmanczi ; iar prefectul judeţului Cluj a făcut următoarea declaraţie [1] : „Opera de dreptate însă nu este terminată şi va veni în curând vremea să ne bucurăm şi de împroprietărirea comunelor moţeşti din moşiile lui Tischler şi Banfy".

Să analizăm în ce constă aşa zisa „operă de dreptate" după aprecierea oficială.

[1] Vezi ziarul „Naţiunea" din 8 August 1928.

A face dreptate Moţilor, în cadrul reformei agrare, înseamnă a le da maximum de păduri şi păşuni.

La Bălceşti, unde absenteistul Urmanczi trebuia să fie expropriat în întregime, Moţii au fost puşi, după o luptă amarnică de 10 ani, în stăpânirea întregii păşuni ; *dar nu au primit nici un copac din cele 8 mii jugere de pădure ce se aflau încă netăiate în momentul făuririi României mari.* Acest codru a fost scutit de expropriere, prin comisia judeţeană din Cluj fiind preşedinte judecătorul Decuseară iar la Comitetul agrar fiind preşedinte Constantinescu Porcu, în favoarea societăţii forestiere a Jidanului Groedel, numită „Călăţele", călcându-se în mod flagrant textul legii agrare, codul silvic şi procedura civilă. Această scutire ilegală a avut loc după ce consiliul de administraţie al Soc. s'a reorganizat sub regimul românesc, compunându-se din următorii membri, politiciani români şi Jidani de rassă, cum îi arată registrul de firme dela Cluj vol. II, pag. 163 şi vol. XI. 212 :

Dr. Petru Groza dep. Deva [1].
Gh. Nedelcu, Bucureşti.
Hermei Sertil, Wien.
Dr. Emil Haţiegan, Cluj
Dr. Vasile Popp, Cluj
Herman Sensieb, Cluj
Kelemen Bernat, Cluj
Weisz József, Cluj
Zoltán Fényes, Bucureşti
Otto Groedel, Bucureşti

Ilegalitatea scutirii a fost pe larg documentată prin cele două cereri de revizuire către comitetul agrar, una înaintată în numele Statului de inspectorul Bossie, delegat al gu-

[1] Membri în comitetul agrar.

vernului, şi alta din partea celor două comune moţeşti Jurcuţa de jos şi de sus, pe când comuna Beliş (Bălceşti) şi celelalte cătune interesate n'au cerut revizuirea, fiind ţinute în necunoştinţă de cauză având ca primar un fost jandarm unguresc, Nicolae Trifu, care funcţiona ca împiegat la societatea jidovească „Călăţele" şi astăzi glorifică împroprietărirea Moţilor la serbătoarea din 5 August.

Scutirea condrului de la Beliş, în întindere de 8000 jugere, s'a operat pe baza unui pretins contract încheiat la 1916 între Urmanczi şi societatea „Călăţele". Acest contract nefiind autentificat a fost atacat în procesul de revizuire al Comitetului agrar şi declarat în fals.

Deşi după procedura civilă trebuia suspendată procedura şi trimească afacerea la parchet, Comitetul agrar, în baza unei simple copii, a declarat contractul de autentic şi a scutit de expropriere toată pădurea, lipsind pe Moţii lucrători de lemn, de ultimul copac.

Vine a doua ilegalitate şi anume: deşi contractul recunoscut „autentic", prevedea durata tăierii numai până la 1931, având un caracter cu totul vremelnic (aleatoriu) şi deci nu putea forma baza unei industrii permanente, totuşi a fost scutită pădurea de expropriere ca posedând o industrie permanente, aplicându-se prin abuz articolul 36 din legea agrară, în favoarea societăţii *Călăţele*.

Pentru ca ilegalitatea să fie dusă până la capăt, s'au călcat şi dispoziţiile „contractului" privitoare la replantare şi textul codului silvic, aşa încât nu s'a făcut nici replantaţie în locurile unde s'au executat tăieri rase în întindere de peste 6000 jugere, continuându-se sub liberali, care se laudă cu grija intereselor Moţilor, acelaş sistem de devastare barbară ca şi sub Unguri, când din acelaş masiv păduros se devastase anterior 26.000 jugere.

Vine a treia ilegalitate, şi anume: deşi Urmánczi este absenteist (astăzi optant) şi deci trebuia expropriat în întregime, i s'a mai lăsat şi castelul din Beliş cu 55 de jugere împrejur.

Toate aceste ilegalităţi, cari au fost duse ca plângeri amare până la Tron şi Guvern, nu au fost cercetate de Comisia compusă din miniştrii Cipăianu, Lapedatu, Tătărescu instituită ad hoc de marele Ion I. C. Brătianu; n'au fost cercetate nici de delegaţia numită de aceşti Miniştri, şi, trecându-se peste dreptul Moţilor la pădurile din masivul Urmánczi, s'a organizat sărbătorirea împroprietăririi cu păşuni, ca un simulacru de împroprietărire dreaptă şi deplină, fără ca Moţii să fi primit pădurea, din care şi-ar putea asigura viaţa de toate zilele.

Urmându-se acest sistem şi la domeniile private Tischler şi Banffy, cum a făgăduit prefectul de Cluj la Bălceşti, guvernanţii nu fac altceva decât, sporind nemulţumirea, aruncă *praf în ochii Moţilor.*

Faţă de acest început de meschină intervertire a cuvântului lui Ion I. C. Brătianu, îmi iau libertatea să întreb pe dl. Amos Francu, care s'a ales senator spre a contribui să se facă dreptate Moţilor, încrezător în promisiunea marelui dispărut, îl întreb: nu crede Domnia Sa că ar trebui înfierat în Senat bluff-ul dela Bălceşti?

Ori crede Dsa, că înainte de a se pronunţa în Parlament, trebue să se audă glasul Moţilor în congresul ce se pregăteşte?

I. C. CĂTUNEANU

INFORMAŢIUNI

Lepădaţi-vă de Satana! Oricât ar destăinui puţinele ziare, cu suflet românesc, ticăloşiile naţional-ţărăniste săvârşite contra intereselor ţării, nu ne putem opri de a fixa la stâlpul infamiei pe fruntaşii acestui partid, reamintind opiniei publice pe Jidanii cu cari s'au întovărăşit spre a schimba ordinea constituţională şi a zădărnici împrumutul. Aceşti Jidani, ascunşi sub nume furate, se numesc:

Moritz Leibovici (contele Barbu Ionescu!)

Kira Kirschen (contele de Bellagio!) şi un *Berger* (zis Bergery pe franţuzeşte).

Iată domnilor preoţi, învăţători, fruntaşi ai satelor din această parte a ţării, în cine v'aţi pus încrederea: în partidul zis naţional-ţărănist întovărăşit cu Jidanii, cari au fost, sunt şi vor fi duşmanii neîmpăcaţi ai neamului românesc.

Oameni buni, revizuiţi-vă conştiinţa şi lepădaţi-vă de partidul făţarnic naţional-ţărănist!

*

Iuliu Karsai, profesorul venerabil dela Gimnaziul Angelescu din Cluj şi membru devotat al L. A. N. C., a încetat din viaţă, în ziua de 5 August a. c., la vârsta de 65 ani.

Transmitem prin aceasta îndureratei familii sincerile noastre condolenţe, plecându-ne smeriţi în faţa mormântului fostului nostru camarad, şi cerând ca Domnul să-l odihnească în pace şi să-l aibă sub paza sa.

*

Congresul depozitarilor de ziare din România, s'a ţinut Duminecă 5 August a. c., tocmai în sala administraţiei ziarelor „Adevărul" şi „Dimineaţa". Din acest fapt putem conchide sub a cui patronagiu stau vânzătorii ziarelor din România; şi-apoi cine formează majoritatea covârşitoare a breslei care poate să distrugă cutare sau cutare organ de presă, ne-o relatează faptul că la acel congres, dintre cei 26 membri prezenţi au vorbit: Adler Luis, Edelstein Sami, Leonescu-Goldner, Rahmut Solomon şi Bălineanu, ceea ce menţionează unele ziare, fără însă să observe că: e vai de capul nostru. Meditaţi onoraţi cetitori şi Vă întrebaţi: unde-o să ajungem?

*

Cine ne otrăveşte viaţa şi calcă legile statului român. Citim în „Universul" din 9 Martie 1928 următoarea listă de Jidani, condamnaţi pentru falsificare de băuturi:

Comisia permanentă a represiunii fraudelor în prepararea băuturilor alcoolice în şedinţele dela 2 şi 3 Martie a dat următoarele amenzi fabricanţilor mai jos notaţi din Iaşi, dovediţi că au falsificat vinuri şi alte băuturi: Samuel Solomon 100.000 lei şi ridicarea brevetului; Leiba Marcu, 25.000 lei; Lupu Aberman 25.000 lei, Strul Leizerovici 50.000 lei, Leibu Kleid 80.000, Solomon Solomoni 30.000 lei Solomon Waldman 10.000 lei, Iancu Kelner 25.000 lei, Moise Kaufman 30.000 lei şi Societatea Rado Maslischi din Basarabia 25.000 lei.

Ministerul de agric. şi parte civilă.

De-atunci până acum, te rog află, Onorate cititor, că lista Jidanilor otrăvitori ai sănătăţii noastre prin alcool, s'a 'nmulţit considerabil, după cum se poate stabili din datele mai noui ale Comisiunii permanente a represiunii fraudelor în prepararea beuturilor alcoolice.

*

Pentru abonaţii noştri. Rugăm pe domnii abonaţi ai Revistei noastre, ca în scrisorile ce ni le trimit în legătură cu Administraţia Revistei, să menţioneze numărul abonamentului (ce se găseşte tipărit pe fişa cu adresa. *Administr. Revistei.*